

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

De tertio gradu contemplationis, & de meditatione, qualiter terminatur in speculationem, & perficitur per diuinam inspirationem. Cap. XL.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

protinus causas se proprijs ad vtilitatem subdunt. Deniq; si cogitatio sine ratione moueatur, vt ad cognoscendum aliquid ambiat, & ad hoc vehementer & fortiter insitat, iam non est cogitatio, sed modum cogitationis cogitando excedit, & cogitatio in meditationem transit.

Meditatio
vade ori-
atur.

De tertio gradu contemplationis, & de meditatione, qualiter terminatur in speculationem, & perficitur per diuinam inspirationem. Cap. XL.

Num, quem diligit anima mea, vidistis? Cantic. 3: Vigiles in operibus & exercitijs spiritualibus; studiosaque sedulitate fideliter aspirantes ad veram virtutum perfectionem; & caelestium contemplationem; anima sancta desiderijs veri profectus flagrans alloquitur, dicens: *Num quem diligit anima mea vidistis?* oculo mentali in creaturis, in scripturis, in flammigeris meditationibus & orationibus, seu in ignitis sursum actionibus, & internis inspirationibus. Vnde tertius gradus contemplationis in ratione consistit, quæ est ea vis animæ, quæ rerum corporearum naturas, formas, differentias, proprietates & accidentia cuncta percipit, incorporata, sed non extra corpora. Abstrahit enim à corporibus illa, quæ fundantur in corporibus, non actione, sed consideratione. Et hæc ratio sensum mentis acuit, vera à falsis distinguit, & imaginem Dei in se conseruat: quia per rationem anima non solum Deum esse cognoscit, sed etiam eius capax fit: & ideo incorporabiliter tam sensum, quam imaginationem excellit dignitate, & excedit operatione. Per rationem enim anima de Deo meditatatur, meditando contemplatur. Deus contemplatus amatur, & amatus habetur. Hæc est enim vis naturæ diuinitatis, secundum Augustinum, quod creaturæ rationali iam ratione videnti, non omnino ac penitus possit abscondi. Verus ergo contemplator es, secundum Origenem, si est in te transitus omnium imaginabilium, vt cum Psalmista dicas: *Elongaui fugiens*, scilicet omnem sensum & imaginationem, & *mansi in solitudine*. Super quo dicit Bernardus: Non fuit contentus exire, nisi longè se faceret, vt quiescere posset. Et si transilisti oblectamenta carnis, vt minime iam obedias concupiscentijs eius, nec tenearis illecebris eius, profecisti, & tu superasti; sed nondum te elongasti, nisi & irruentia vndique phantasmata corporearum similitudinum transuolare mentis puritate præualeas: hucusque noli tibi promittere requiem. Erras si citra te inuenire æstimas.

Ratio

Psal. 54.

locum quietis, secretum solitudinis, solium luminis, habitaculum pacis. Nam secundum Richardum, quando ex rerum visibilium similitudine, in rerum inuisibilium speculatione subleuamur, prima speculatio consistit in ratione, quæ solum his per intentionem & inuestigationem insistit, quæ imaginationem excedunt, quæ sunt inuisibilia. Formantur tamen in ratione secundum imaginationem, quia ex rerum visibilium imaginatione similitudo trahitur in huiusmodi speculatione, vnde animus adiuuetur in rerum inuisibilium inuestigatione. Ad cognitionem enim inuisibilium ratio nunquam assurgeret, nisi ea ancilla sua, scilicet imaginatio rationi per visibilium formas representaret: quamuis aliqua contemplationes formatur in ratione, & secundum rationem, ita quod semoto omni officio imaginationis, illis solum animus intendit, quæ imaginatio non nouit, sed quæ mens ex ratiocinatione colligit, vel per rationem deprehendit, ita quod sensibilibus semotis, solum intelligibilibus intendit. Hic igitur videndum est de meditatione, quæ, secundum eundem Richardum, est quidam animi intuitus, cum inquisitione veritatis occupatus, scilicet eorum, quæ Deus fecit, pertulit, promisit, præcepit, prohibuit, consulu- it, &c. Meditationis studium, secundum eundem, est industriosa cognitionis labore, qualibet animi difficultate ardua quæque apprehendere, obscura irumpere, occulta penetrare, donec veritatem diu quesitam inueniat, & spiritum ad veritatis contemplationem cum admiratione & exultatione adducat. Vnde duo intentioni rectæ necessaria, meditatio sancta suo feruore confortat & augmentat. Hinc dicit Psalmista: *In meditatione mea exardescit ignis*, scilicet feruoris, quo scilicet intentionem ad Dei cognitionem illuminat, & quo ad desiderium finis inflammat. Fit igitur meditatio cum labore & fructu circa vnum aliquod quod incellanter incedens. Dicit enim Hugo: Quod si per studium meditationis assidua cor nostrum inhabitare cœperimus, iam temporales quodammodo esse destitimus, & quasi mortui mundo facti, in eis cum eo viuimus. Et tunc quicquid fortuna extra molitur, facile contemimus, quia ibi fixum est nostrum desiderium, vbi mutabilitati non subiaccemus. Ecce iam studiosa meditatio in tantum se exercuit & profecit, quod in contemplationem transiit, tanquam in quod perfectius est, id est, in aliquem gradum contemplationis, qui dicitur speculatio, quæ non est perfectus gradus contemplationis, licet vnum pro alio quandoque positum inueniatur, quia dicit Richardus

Quod

Meditatio
quid sit.

Psal. 38.

Meditatio
transit in
speculatio-
nem.

Quod sic veritatem per meditationem diu quaesitam, & tandem inuen-
tam, memoria solet cum aniditate suscipere, mirari cum exultatione,
& eiusdem admirationi diutius inharere. Et hoc est iam meditatio-
nem meditando excedere, & meditationem in cōtemplationē tran-
sire: sicut cogitatio quandoque transit in meditationē. Cum enim a-
ternorum meditatio sit quaedam inuestigatio & inquisitio veritatis a-
ternorum, quae fit cum magna animi industria, nec ab inquisitione desi-
stet, donec, quod quaerit, inueniat, quātum potest: ideo spiritus huma-
nus per meditationem in aeternis non figitur, nec quietatur, donec ei
per cōtemplationem ostendatur, quod per meditationem quaerebatur.
Quam citò verò quaesitum inuenitur, & ille spiritus velut acqui-
esendo cum admiratione cōpit inharere, tam citò meditatio desinit
esse, & incipit in cōtemplationem transire: quia proprium est me-
ditationi cum sua promotione semper ad vteriora tendere, cōtem-
plationi verò iucunditatis suae spectaculo cum admiratione inharere.
Ceterum, allocutio diuina differt à meditatione humana: quia diui-
na quaedam inspiratio mentibus nostris suam veritatem & voluntate
inuisibiliter ostendit, quam humana meditatio studiosa mentis intē-
tione diligenter inquirat. Nam adueniente diuina allocutione in in-
teriori aspiratione, tota meditatio instruitur, & verificatur, quia in in-
spiratione idem est dicere, & illuminare, & audire, & videre: sicq; di-
uina allocutio meditationem humanam perficit & consummat, secū-
dum Dionysium, bona naturalia, per dona supernaturalia perficiuntur.
Dicit enim Gregorius super illud Iob: *Dictum est ad me verbum* Iob 4.
absconditum, & quasi furtiuè suscepit auris mea venas susurri eius, quod
per *verbum absconditum*, allocutio intimae inspirationis intelligitur, Verbum abs-
conditum.
quae mentem siue spiritum contingens subleuat, & temporales cogi-
tationes deprimēs, hanc aeternis deliderijs inflāmat, vt nihil nisi super-
na iam cogitare ei libeat. *Absconditum ergo verbum* audire est, locu-
tionem Spiritus sancti corde cōcipere, quam mundus audire non po-
test, quia Spiritum sanctum accipere non potest, eò quòd ad diligēda
inuisibilia nō adsurgit. *Venas etiam superni susurri auris* cordis *furtiuè*
suscipit, quando subtilitatem locutionis intimae, mens afflata raptim
& occultè cognoscit. Vnde quandoque huiusmodi verba sunt adeò
occulta, vt in intimis audita, extra dici non possint. Nam riuuli do-
norum spiritualium in amantis mente sic de caelestibus subtiliter cur-
runt, vt per os carnis explicari non possint. Et nemo scit, nisi qui acci-
pit, sci-

Gg

Apoc. 2.
pit, sci-

Psal. 118.

Verba ani-
mae.

pit, scilicet per probabilem degustationem, vel per reuelationem. Vnde de Psalmographo ait: *Quam dulcia faucibus meis eloquia tua, super mel ori meo.* Ceterum, animarum verba, sunt inflammata desideria. Et magnus clamor, est magnum desiderium. Quoties igitur, secundum Bernardum, legis vel audis, aeternum Verbum & animam pariter alloqui, & se inuicem inueniri, noli corporeas voces imaginari, vel ibi corporeas imagines apparere: quia haec locutio Verbi est infusio doni, & animae responsio, est cum actione gratiarum admiratio.

De deuotione, & oratione tam vocali, quam mentali, quae sunt ipsius meditationis collectanea. Cap. XLI.

Deuotio.

Oratio.

1. Cor. 14.

Oratio vo-
calis.

1. Tim. 2.

Oratione
cessaria.

Num quem diligit anima mea vidistis? Iam ordine congruo videndum est de collectaneis ipsius meditationis, quae sunt deuotio & oratio. Nam deuotio (secundum Anselmum) est pius & humilis affectus in Deum. Humilis quidem, ex conscientia propriae infirmitatis: pius autem, ex consideratione diuinae clementiae. Oratio vero, secundum Raymundum & Hostiensensem, est pius affectus mentis in Deum tendens, & plerumque, ne pigritetur animus, in vocem prorumpens. Nihil autem Deum intantum inclinatur ad pietatem & misericordiam, quemadmodum pius mentis affectus. Ex quibus liquet, quod deuotio est quaedam mentalis oratio. Pro quo sciendum, quod duplex est oratio, scilicet; vocalis & mentalis, iuxta illud Apostoli: *Orabo spiritu, orabo & mente.* Vocalis oratio praecipue fieri debet per ministros Ecclesiae, qui in persona totius populi fidelis, Deo munera laborum suorum habet offerre. Conueniens est enim, quod talis oratio toti populo, pro quo profertur, innotescat. Et ideo rationabiliter institutum est, ut Ecclesiae ministri huiusmodi orationes alta voce pronuntient, ut sic ad omnium notitiam peruenire possint. De quali oratione dicit Apostolus prima ad Timotheum: *Obsecro primum omnium fieri obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones.* Haec enim requiruntur ad completam orationem. Primum, ut orans accedat ad Deum, quem orat: quod significatur nomine orationis. Quia, secundum Damascenum, oratio est ascensus intellectus in Deum. Secundum, quod aliquid petat, quod significatur nomine postulationis. Tertium, quod rationem impetrandi inducat, quae quandoque sumitur ex parte Dei: ut est eius sanctitas, bonitas, charitas, & sic de alijs, per quae petimus exaudiri: ad quod pertinet obsecratio,